

Kronika

Ob smrti dr. Vladimirja Kokoleta

(25. 6. 1925 – 11. 5. 1993)

Maja letos se je po še ne povsem izpolnjenih 68-ih letih iztekla nadvse plodovita življenjska pot znanega in spoštovanega geografa, samostojnega svetnika dr. Vladimirja Kokoleta, za številne tudi dobrega kolege in zanesljivega prijatelja.

Ko ga je pred nekaj leti ob njegovi šestdeset letnici z jubilejnim člankom počastil Geografski vestnik (1985), ni šlo le za ugotovitev in priznanje, da ga njegovo obsežno znanstveno delo, čeprav takrat prikazano le v poglavitnih črtah, nedvomno uvršča med vodilne slovenske geografe in planerje, temveč je šlo hkrati za naša pričakovanja in želje, da bi svoje obsežno zastavljeno delo uspešno nadaljeval in s sintezami tudi ustrezno zaokrožil, saj smo dobro poznali njegovo sposobnost širokih in poglobljenih pogledov. Naše želje, ki jih je takrat izrekel prof. I. Vrišer, so se žal, vse premalo uresničile, kajti usodna bolezen mu je že kmalu zatem delovni polet najprej oslabila, vse tovrstne načrte pa pozneje, žal, tudi dokončno prekrizala. Kljub temu pa mu je še lani uspelo, da je za Geografsko monografijo Slovenije dokončal obsežno poglavje o naseljih in poselitvi Slovenije, dolgo 175 strani.

Dr. Kokoletu življenjska usoda ni bila vselej prijazna. Morda najmanj prav na začetku njegove nadvse obetajoče znanstvene poti, saj ga je nesrečno in nepravilno odvrnila od njegove komaj dobro začete univerzitetne kariere, to pa mu je občutno preusmerilo tudi nadaljnjo življenjsko pot. Morda je še prekmalu, da bi zmogli celotno strokovno delo dr. Kokoleta že zdaj celoviteje osvetliti in ustrezno ovrednotiti, saj smo pravkar pravzaprav šele spoznali celoten pregled njegove neverjetno obsežne bibliografije, ki je v tej številki tudi objavljena. To je toliko pomembnejše, ker Kokoletova dela, žal še zdaleč niso vsa natisnjena. Zaradi narave dela na Urbanističnem inštitutu Slovenije – tam je bil namreč večino svoje delovne dobe zaposlen – so številna ostala več ali manj interna (v tipkopisu, ciklostilu, fotokopijah ipd.), čeprav bi marsikatero gotovo zaslužilo tiskano objavo. Sam je raje raziskoval in pisal, kakor da bi – skromen, kot je bil – dosledneje skrbel za tiskanje svojih raziskav. Zdaj, ko je pred nami celotna bibliografija, bodo nad njenim obsegom bržkone začudeni ne le geografi, temveč verjetno tudi tisti, ki so njegovo delo sicer pobliže spremljali. Nedvomno pa je naša dolžnost, da v eni prihodnjih številk GV, najbolje ob bližnji sedemdeseti obletnici Kokoletovega rojstva, njegovo znanstveno delo osvetlimo v celoti, vključno s teoretskim in

metodološkimi deležem. To je najmanj, kar Kokoletu in tudi sebi dolguje slovenska geografija, še posebej Geografsko društvo (ZGDS) in geografski vestnik. Razlogov za to je več kot dovolj. Kokole je bil namreč med najzvestejšimi sodelavci naše revije. Dolga leta je bil član uredniškega odbora, saj ga je prof. Ilešič že v drugi polovici šestdesetih let, že kmalu potem, ko je dr. Kokole postal univerzitetni asistent, pritegnil k urejanju posameznih rubrik. Njegovo sourednikovanje je bilo živo še vse do pred tremi leti, vključno z 62. številko leta 1990. Pa ne le to, za Geografski vestnik je dr. Kokole napisal kar 43 prispevkov, od tega 10 razprav. Sodeloval je v več kot dvajsetih letnikih, in sicer od leta 1950, ko je diplomiral, pa do leta 1988, ko je v GV objavil svojo zadnjo razpravo. Njegovo delo pri GV pa se s tem še ni izčrpalo. Večkrat je namreč prevajal v angleški jezik daljše ali krajše povzetke razprav, za petdeseto, jubilejno številko, pa jih je prevedel v celoti. Podobno delo je opravljal tudi pri drugih geografskih publikacijah (Geografski zbornik, Geographica Slovenica, Geographica Jugoslavica).

Dr. Kokole je bil tudi dragocen in zvest sodelavec Geografskega obzornika, saj je pri njem sodeloval od prvega letnika dalje, a ne le s prispevki, teh je napisal 27, temveč tudi kot dolgoletni član uredniškega odbora. Kokole pa ni bil le sodelavec obeh društvenih revij, temveč je bil dejaven tudi v Geografskem društvu. več let je bil njegov tajnik (1951–1957), pozneje večkrat odbornik, dolga leta član znanstvene sekcije in več let njen predsednik. Aktiven, kot je bil, se je Kokole udeleževal skoraj vseh kongresov slovenskih geografov, praviloma z referatom, prav tako pa tudi večine kongresov jugoslovanskih geografov. Slovenske geografe je večkrat zastopal na mednarodnih kongresih in simpozijih, če že ne z referatom, pa vsaj z diskusijo. Bil je tudi član komisije mednarodne geografske zveze za aplicirano geografijo in je na dveh njenih simpozijih tudi referiral. Značilno za naše razmere pa je, da je večje priznanje dosegel pravzaprav zunaj slovenske geografije, tako je npr. predaval po Jugoslaviji in tudi na ameriških univerzah, v Sloveniji pa v okviru podiplomskega interdisciplinarnega študija za prostorsko in urbanistično planiranje na FAGG in se s tem v zvezi habilitiral tudi za izrednega profesorja. Omenim naj tudi ekspertizo, ki jo je leta 1981 pripravil za OECD.

Ker se tokrat spominjamo predvsem nekaterih zunanjih potez Kokoletovega dela, naj omenimo da obsega njegova bibliografija več kot 300 enot oziroma naslovov na več kot 6000 straneh, od tega je približno 2000 strani tiskanih del, da njegovega soavtorskega deleža pri skupnih raziskavah, ki ni nič manj obsežno, niti ne omenjamo. Vse to dr. Kokoleta nedvomno uvršča med naše najplodovitejše pisave. Najuspešnejše njegovo obdobje so bila prav gotovo šestdeseta in sedemdeseta leta, ko je v dveh desetletjih napisal približno 200 del, dve tretjini vseh, torej povprečno po 10 na leto, kar je nedvomno spoštovanja vreden obseg. In čeprav gre pri tem tudi za soavtorska dela, to ne zmanjšuje njegovega pomena, prej obratno, saj se je znal dr. Kokole, čeprav zelo samostojen mislec, tvorno vključevati v kolektivno delo. Večina Kokoletovih del je seveda planerske narave, saj je razen nekaj prvih let vso svojo delovno dobo deloval prav na takšnih ustano-

vah. Zato bo treba njegovo tovrstno delo, ki pa še zdaleč ni le aplikativno, temveč v pomembnem delu tudi teoretsko in metodološko, seveda še posebej oceniti. Če pa govorimo o Kokoletovih publikacijah v geografskem tisku, naj omenimo, da jih je več kot sto, torej tretjina vseh. Objavljal jih je skoraj ves čas svojega delovanja v vseh slovenskih geografskih publikacijah, torej ne le v Geografskem vestniku in Geografskem obzorniku, temveč tudi v akademijem Geografskem zborniku, univerzitetnem zborniku *Geographica Slovenica* in v zborniku *Geographica Jugoslavia*, pa tudi v zbornikih sovenskih in jugoslovanskih kongresov in zborovanj, vključno z mednarodnimi.

Kako nesmiselna je bila njegova politična diskavilifikacija, ki ga je doletele v šestdesetih letih, in s tem povezana odstranitev z univerze, in sicer prav tedaj, ko se je z doktoratom in enoletno specializacijo v Angliji ter celotnim strokovnim delom takorekoč že usposobil za univerzitetnega docenta, saj je prof. Melik nanj že trdno računal, je dokazalo vse poznejše Kokoletovo delo. Pri tem gre tako za njegovo osebno, moralno držo in ravnanje, kakor tudi za celotno znanstveno in strokovno delo sploh (dosežene družbene funkcije in priznanja, vključno z državnim odlikovanjem). A ko ga je prof. Ilešič skušal pritegniti kot znanstvenega sodelavca na Geografski inštitut Akademije, je toga, v ničemer utemeljena politična inercija znova prevladala, čeprav je bilo to že na pragu liberalnejših osemdesetih let.

Dr. Kokole se je sicer uspešno uveljavil na planerskem področju, čeprav si ga ni sam izbral, vendar pa njegovi naravi to ni bržkone najbolj ustrezalo, saj mu je bilo bliže mirnejše, predvsem pa bolj sistematično in bolj poglobljeno delo, ki je bilo v planiskih ustanovah malokdaj mogoče. Zato ni mogel dosledneje slediti svoji znanstveni naravnosti, a se ji kljub temu seveda nikoli ni odrekel. Slovenski geografiji bi zato ptav gotovo bolj koristil na ustreznijšem delovnem mestu, čeprav je tudi na planerskem področju dosegel presenetljivo veliko. Poleg stvarnih raziskav pa je njegov največji prispevek morda prav v tem, da je na področju prostorskega in regionalnega planiranja stvarno, teoretsko in metodološko uveljavljal pomen in vlogo geografske znanosti. V tem je pri nas nedvomno imel pomembno pionirsko vlogo.

Darko Radinja